

**Генезіс культурна-адукацыйнай дзейнасці
краязнаўчых музеяў Беларусі**

Бамбешка І.І.

Установа адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”, Мінск

Ключавымі тэндэнцыямі сучаснай сацыякультурнай сітуацыі з'яўляюцца, з аднаго боку, універсалізацыя культурнага жыцця, перагляд сацыякультурных норм і каштоўнасцей, а з другога – працэс рэгіяналізацыі і глабалізацыі. Гэта надае асаблівае гучанне пытанням вывучэння, захавання і актуалізацыі гісторыка-культурнай спадчыны сродкамі культурна-адукацыйнай дзейнасці краязнаўчых музеяў як самага масавага сегменту музейнай сеткі Беларусі. Культурна-адукацыйная дзейнасць як адзін вядучых накірункаў музейнай дзейнасці, з дапамогай якога рэалізуецца функцыя адукацыі і выхавання, эвалюцыяніравала паралельна з музеямі. У артыкуле здзейснена спроба акрэсліць этапы культурна-адукацыйнай дзейнасці краязнаўчых музеяў Беларусі. Тэрміналогія, якая выкарыстоўвалася для абазначэння ўзаемадзеяння музея з яго аўдыторыяй, стала крытэрыем для характарыстыкі і вызначэння этапу культурна-адукацыйнай дзейнасці. Аўтар прыйшла да высновы, што на працягу кожнага з этапаў рэалізоўвалася пэўная мадэль зносін паміж краязнаўчым музеям і яго аўдыторыяй. Былі вылучаны наступныя мадэлі: асветніцкая (1850-я – канец 1920-х гг.), прапагандысцкая (канец 1920-х – 1960-я гг.), інфармацыйная (1960-я – канец 1980-х гг.) і камунікатыўная (канец 1980-х гг. – сённяшні час).

Ключавыя словы: краязнаўчы музей, функцыя адукацыі і выхавання, культурна-адукацыйная дзейнасць, музейная аўдыторыя.

**Genesis of the Cultural and Educational
Activities of Local History Museums in Belarus**

Bambeshka I.I.

Educational Establishment “Belarusian State University of Culture and Arts”, Minsk

The key trends in the current social and cultural situation are, on the one hand, the universalization of cultural life, the revision of social and cultural norms and values, and on the other, the process of regionalization and globalization. This attaches particular importance to the study, preservation and updating of historical and cultural heritage through the cultural and educational activities of local history museums as the most massive segment of the museum network of Belarus. Cultural and educational activity as one of the leading areas of museum activity, due to which the function of education and upbringing is carried out, developed in parallel with museums. The article attempts to highlight the stages of the cultural and educational activities of local history museums in Belarus. The terminology used to indicate the interaction of the museum with its public has become a criterion for characterizing and determining the stages of cultural and educational activities. The author came to the conclusion that at each stage a concrete model of interaction between the museum of local lore and its public was implemented. The following models were identified: the enlightening (1850s – late 1920s), the propaganda (late 1920s – 1960s), the informative (1960s – late 1980s) and the communicative (late 1980s years – present time).

Key words: museum of local lore, function of education and upbringing, cultural and educational activities, museum public.